

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича
Інформаційно-бібліографічний відділ

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
на шпальтах періодичних видань та матеріалів конференцій
щоквартальний науково-аналітичний огляд
№ 10/12 (жовтень-грудень) 2021 р.

Київський університет на шпальтах періодичних видань та матеріалів конференцій : щоквартальний науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, НБ ім. М. Максимовича, Інформаційно-бібліографічний відділ ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. – [Київ : б. в.], 2022. – 2021, № 10/12 (жовтень–грудень). – 59 с.

Щоквартальний науково-аналітичний огляд статей з історії та сьогодення Київського національного університету імені Тараса Шевченка, упорядкований з поточних надходжень до бібліотеки (періодичні видання та матеріали конференцій). Огляд призначений для науковців, студентів, працівників системи освіти і бібліотекарів.

Зміст

Накази МОН України.....	5
Загальні питання університетського життя.....	7
<i>За підсумками вступної кампанії</i>	9
<i>Співпраця Університету з іншими установами України</i>	10
<i>Міжнародне співробітництво</i>	13
<i>Рейтинги</i>	15
<i>Наукові заходи</i>	16
<i>У статусі національного надбання</i>	17
<i>Олімпіади, конкурси</i>	18
<i>Премії, стипендії, нагороди</i>	19
<i>Культурно-просвітницька діяльність</i>	20
<i>Вшанування пам'яті</i>	23
Факультети, інститути та підрозділи.....	24
Факультети.....	24
<i>Історичний факультет</i>	24
<i>Фізичний факультет</i>	24
<i>Філософський факультет</i>	24
<i>Хімічний факультет</i>	25
Інститути.....	26
<i>Військовий інститут</i>	26
<i>Навчально-науковий інститут високих технологій</i>	26
<i>Навчально-науковий інститут журналістики</i>	26
<i>Навчально-науковий інститут "Інститут геології"</i>	27
<i>Навчально-науковий інститут міжнародних відносин</i>	27
<i>Навчально-науковий інститут права</i>	29
<i>Навчально-науковий інститут філології</i>	29
<i>Навчально-науковий центр "Інститут біології та медицини"</i>	32
Центри	32
<i>Інформаційно-обчислювальний центр</i>	33
<i>Навчально-науковий центр радіаційної безпеки</i>	33
Підрозділи	33
<i>Наукова бібліотека ім. М. Максимовича</i>	33
Історія Університету.....	33
Університет в іменах.....	35
<i>Алексюк А.</i>	37
<i>Ананьїн С.</i>	37
<i>Антонович В.</i>	37

<i>Беркут Л.</i>	37
<i>Бондар А.</i>	38
<i>Бунге М.</i>	38
<i>Вернадський В.</i>	38
<i>Вірченко В.</i>	39
<i>Гавриленко К.</i>	39
<i>Голик О.</i>	39
<i>Григоренко О.</i>	39
<i>Грищенко М.</i>	40
<i>Грунський М.</i>	40
<i>Грушевський М.</i>	40
<i>Дашкевич М.</i>	40
<i>Демчук С.</i>	40
<i>Драгоманов М.</i>	41
<i>Дудченко М.</i>	41
<i>Єфремов С.</i>	41
<i>Іконников В.</i>	42
<i>Касьяненко М.</i>	42
<i>Костомаров М.</i>	42
<i>Котляревський О.</i>	42
<i>Лапінський М.</i>	43
<i>Литовченко В.</i>	43
<i>Ляскоронський В.</i>	43
<i>Максимович М.</i>	43
<i>Малюга Л.</i>	44
<i>Маринич О.</i>	44
<i>Мусієнко М.</i>	44
<i>Надольний І.</i>	44
<i>Новицький О.</i>	44
<i>Огієнко І.</i>	45
<i>Пильчиков Д.</i>	45
<i>Пономарів О.</i>	46
<i>Прахов А.</i>	46
<i>Радченко К.</i>	46
<i>Рейн Г.</i>	46
<i>Сергійчук В.</i>	46
<i>Солдатенко В.</i>	48
<i>Стріха В.</i>	48

<i>Стріха М.</i>	48
<i>Тимошик М.</i>	49
<i>Тищенко К.</i>	49
<i>Филипович П.</i>	49
<i>Чавдаров С.</i>	49
<i>Шамрай А.</i>	49
<i>Шевчук В.</i>	50
Список джерел, матеріали з яких уміщено в огляді	51
Іменний покажчик.....	55

Накази МОН України

1. **Про утворення спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до деяких наказів :** наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2021 р. № 631 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2021. – Верес. (№ 9). – С. 2–44.

КНУ імені Тараса Шевченка. – С. 11–12, 33–34.

2. **Про утворення** спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до деяких наказів : наказ Міністерства освіти і науки України від 02 липня 2021 р. № 765 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Верес. (№ 9). – С. 45–90.

КНУ імені Тараса Шевченка. – С. 58–59.

3. **Про утворення** спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України : наказ Міністерства освіти і науки України 19 липня 2021 р. № 826 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 10). – С. 89–96.

КНУ імені Тараса Шевченка. – С. 92.

4. **Про утворення** спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України : наказ Міністерства освіти і науки України 27 липня 2021 р. № 859 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 10). – С. 65–88.

КНУ імені Тараса Шевченка. – С. 72–74.

5. **Про утворення** спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України : наказ Міністерства освіти і науки України від 03 вересня 2021 р. № 965 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 10). – С. 44–64.

КНУ імені Тараса Шевченка. – С. 52.

6. **Рішення** вчених рад закладів вищої освіти про присвоєння вченого звання професора (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 27 верес. 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 11). – С. 50–59.

Вчене звання професора присвоєно: Г. М. Казакевичу, Г. М. Малкіній, Д. Б. Сергєєвій, Т. М. Траверсе, В. В. Цюрі, О. В. Чуйко, О. Ю. Щербині.

7. **Рішення** вчених рад закладів вищої освіти та наукових установ про присвоєння вченого звання старшого дослідника (за списком): наказ Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 11). – С. 83–86.

Вчене звання старшого дослідника присвоєно В. О. Данилевському.

8. **Рішення** спеціалізованих вчених рад про присудження наукового ступеня доктора наук з галузей науки та за науковими спеціальностями (за списком): наказ Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 11). – С. 6–19.

Присуджено науковий ступень доктора наук: А. В. Чужикову, О. П. Нестеренко, О. М. Афанасьєвій, З. К. Алієвій, І. С. Круглову, В. В. Кузьменку, В. Ю. Макару, Б. А. Філатову.

9. **Рішення** спеціалізованих вчених рад про присудження ступеня доктора філософії з галузей знань та за спеціальностями (за списком): наказ Міністерства освіти і науки України від 27 вересня 2021 року № 1017 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 11). – С. 20–49.

Ступень доктора філософії з галузей знань та за спеціальностями присуджено: Т. В. Яцику, О. О. Козаку, Г. О. Яйлимовій, І. Л. Петровій, В. О. Ларіну, К. К. Красовській, О. М. Громадецькому, Д. Б. Кіреєву, К. О. Могильницькій.

Загальні питання університетського життя

10. **Вірченко В.** Міждисциплінарність як гасло сучасної науки / В. Вірченко; розмову вела А. Волик // Світ. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 41/42). – С. 3.

У КНУ імені Тараса Шевченка створено Міждисциплінарний аналітичний центр. У ньому досліджуватимуть соціально-економічний добробут і психічне

здоров'я українців. Ініціаторка створення центру проректорка з наукової роботи Г. Толстанова. Про соціально значущі проблеми суспільства, які наразі вивчають науковці, а також дослідження, пов'язані з пандемією Covid-19, розповів керівник Центру, д-р екон. наук Університету В. Вірченко.

11. **КНУ ЕХРО Осінь-2021 – наживо!** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 1.

КНУ ЕХРО Осінь-2021 – сьома за ліком загальноуніверситетська виставка. Експозицію виставки розосередили по трьох локаціях: головному корпусі Університету, приміщеннях хімічного ф-ту та університетської бібліотеки. Відвідуючих чекали майстер-класи, конкурси, змагання, фантастичні експерименти університетських хіміків, фізиків, біологів.

12. **Кориневич А.** Крим постійно на порядку денному / А. Кориневич ; спілкув. Л. Кіт // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9) : Так творилася наша держава. – С. 2.

"Про залучення КНУ імені Тараса Шевченка як провідної освітньої та наукової установи до процесу реінтеграції та деокупації Криму, про успіхи й перемоги на цьому тернистому шляху".

13. **Куриленко Р.** Генератори освітніх ідей / Р. Куриленко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 8.

"Актуальні навчальні, освітні та іміджеві університетські ініціативи обговорювали учасники школи-інтенсиву KNU Teach Camp, що пройшла на базі Канівського природного заповідника. Захід об'єднав 25 найбільш мотивованих викладачів із різних структурних підрозділів КНУ імені Тараса Шевченка. Спікерами школи стали ректор Університету Володимир Бугров та керівниця Відділу моніторингу якості вищої освіти Дарія Щеглюк. До створення концепції школи долучилися відділ сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками КНУ й Молодіжна організація UGEN".

14. **Наукові парки: може, вийняти палиці з коліс?** / підгот. Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 33/34). – С. 4–5.

Про механізми створення та функціонування наукових парків у контексті розгляду Парламентом Закону України "Про внесення змін до деяких законів

України щодо активізації діяльності наукових парків". Згадується, що перші пропозиції щодо внесення змін до закону "Про наукові парки" були напрацьовані під час круглого столу в КНУ імені Тараса Шевченка у 2017 р.

15. **Студенти хочуть в аудиторії** // Освіта України. – Київ, **2021**. – 4 жовт. (№ 38). – С. 6.

Активісти КНУ імені Тараса Шевченка вимагали докласти зусиль для якнайшвидшого вакцинування 80% викладачів.

За підсумками вступної кампанії

16. **Бугров В.** Володимир Бугров: "Університет потребує свого студента" / В. Бугров ; спілкувалася Л. Кіт // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 3.

"Вступна кампанія вже вдруге відбувалася на фоні пандемії. Ми врахували минулорічний досвід: тоді, коли було оголошено карантин і змінено терміни прийому документів, ми як університетська громада і колектив опрацьовували нові для себе способи дистанційного спілкування не лише при проведенні занять, а й під час профорієнтаційних заходів, подачі документів і зарахування на навчання. І якщо подати заяву можна дистанційно, то вже після отримання рекомендацій на зарахування абітурієнти привозять документи особисто".

17. **Інтеграція** в українське середовище // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 6.

"Нинішнього літа Університет уперше став учасником державної програми підготовки до вступу в заклади вищої освіти України для молоді з тимчасово окупованих територій. Програма Міністерства з питань реінтеграції ГОТ України передбачала підготовчі курси із загальноосвітніх предметів, а також культурно-освітні, спортивні і психологічні заходи для слухачів. Вони отримували стипендії й проживали в університетських гуртожитках".

18. **КНУ обирають найкращі** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 4.

"Щороку до нашого Університету вступають найбільш успішні, талановиті й працьовиті випускники українських шкіл. Літо-2021 укотре довело: КНУ обирають найкращі, адже його студентами стали рекордсмени ЗНО, Президентські стипендіати, переможці Міжнародних олімпіад. І часто декілька з цих звань поєднувалися в одній особі. Найуспішніших вступників, а нині студентів КНУ імені Тараса Шевченка запросив на вітальну зустріч ректор Володимир Бугров. У залі для прийому офіційних делегацій ректор привітав першокурсників".

19. **Кузьменко Ю.** Інфодень для аспірантів–2021 / Ю. Кузьменко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 2.

"Цьогоріч PhD-студентами КНУ стали 247 найстаранніших молодих дослідників. 7 жовтня 2021 року вони отримали аспірантські посвідчення під час цьогорічного «Аспірант КНУ: Info Day – 2021». Це водночас і свято, де вітали вступників із новим стартом, й інформаційний майданчик, де здобувачі PhD-ступеню дізналися, як підрозділи Університету допомагатимуть їм протягом 4 років навчання".

20. **Степанець І.** Студентський дім – комфортний і сучасний / І. Степанець ; спілкувалася Л. Кіт // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 6.

"Цьогоріч заселилися понад 1800 осіб, із яких більше 1000 – представники пільгових категорій, яких ми мали забезпечити житлом насамперед. І процес поселення ще триває. У нас є певні можливості сприяти поселенню за домовленістю з іншими університетами. Робимо все можливе, аби не залишити студентів без житла".

Співпраця Університету з іншими установами України

21. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 2.

9–10 вересня – Другий етап навчання за сертифікованою програмою "Стратегування та планування розвитку громад та територій – дії лідерів громад". Експертно-консультаційний центр з розвитку громад та територій

КНУ активно долучився до консультування та навчання лідерів територіальних громад; 10 вересня – ректор В. Бугров і голова Державної служби з надзвичайних ситуацій М. Чечоткін підписали Меморандум про співпрацю між КНУ імені Тараса Шевченка і ДСНС; 14 вересня – делегація КНУ на чолі з ректором Володимиром Бугровим долучилася до роботи великої Настановчої сесії-2021 Київської МАН "Наука під відкритим небом".

22. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 2, 3.

1 жовтня – друга навчальна зустріч із Представником Уповноваженої з дотримання права на інформацію та представництва в Конституційному Суді України В. Барвіцьким і головним спеціалістом відділу з дотримання права на доступ до публічної інформації України В. Бахурем. Представників Офісу Уповноваженої та учасників тренінгу привітав ректор В. Бугров. – С. 3; 11 жовтня – ректор КНУ В. Бугров та директорка Київської МАН І. Поліщук підписали Угоду про науково-педагогічну співпрацю між КНУ та Комунальним позашкільним навчальним закладом "Київська Мала академія наук учнівської молоді". У церемонії підписання також взяли участь проректорка КНУ з науково-педагогічної роботи О. Добржанська, директор Центру комунікацій В. Литвиненко. – С. 3; 21 жовтня – Меморандум про співпрацю у сфері кібербезпеки й кіберзахисту між КНУ й Державною службою спеціального зв'язку підписали перший проректор КНУ В. Ільченко та заступник голови Держспецзв'язку полковник О. Потій. – С. 2; 25 жовтня – ректор КНУ В. Бугров та Уповноважена Верховної Ради з прав людини Л. Денісова підписали меморандум про співпрацю. У церемонії підписання також взяли участь проректорка з науково-педагогічної роботи О. Добржанська, керівниця Центру соціального розвитку КНУ О. Терех. – С. 2.

23. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 2, 3.

11 листопада – зустріч керівництва КНУ із представництвом Європейського інвестиційного банку в Україні та міжнародною командою "Технічна підтримка у реалізації проєкту «Вища Освіта України»". Тема зустрічі – фінансування освіти задля її розвитку. – С. 3; 18 листопада – двостороння

зустріч ректора В. Бугрова з керівництвом Державного підприємства "Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв" П. Кривоносом. Поважні сторони підписали офіційну Угоду про співпрацю, обговорили найближчі плани і перспективи проведення спільних освітніх і культурно-історичних заходів, а також обмінялися подарунками із символікою закладів-партнерів. – С. 3; 25 листопада – представники КНУ підписали Меморандум про співпрацю з Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру. Документ передбачає спільну діяльність у царині національної інфраструктури геопросторових даних, а також у топографо-геодезичній і картографічній діяльності; 26 листопада – КНУ, управління екології та природних ресурсів КМДА та громадська система моніторингу якості повітря ЛУН Місто Air підписали тристоронній меморандум про співпрацю у питаннях якості повітря у столиці. – С. 2.

24. **Коли** наука цікава бізнесу // Освіта України. – Київ, 2021. – 15 листоп. (№ 44). – С. 2.

У КНУ імені Тараса Шевченка відбулась зустріч представників Державної інноваційної фінансово-кредитної установи із представниками Університету, під час якої було підписано меморандум про співпрацю між сторонами. Участь у зустрічі брали голова правління ДІФКУ О. Кондратюк, перший заступник голови правління С. Шкураков, проректорка з наукової роботи КНУ Г. Толстанова та генеральний директор Корпорації Науковий парк "Київський університет імені Тараса Шевченка" С. Луцик.

25. **Кузьменко Ю.** Знайди свій Крим / Ю. Кузьменко // Київський університет. – Київ, 2021. – Верес. (№ 7). – С. 2.

"КНУ підписав із освітньою онлайн-платформою Prometheus Меморандум про співпрацю. Викладачі різних підрозділів на чолі з ректором Володимиром Бугровим відразу взялися до роботи. Спільно з Prometheus уклали неординарний просвітницький курс «Qırım: Крим – це ми». Ініціатива створена до 30-ліття відновлення Незалежності України. Серед лекторів – фахівці Університету, інших освітніх та наукових інституцій, а також кримці".

26. **Рада** роботодавців КНУ // Київський університет. – Київ, 2021. – Жовт. (№ 8). – С. 5.

"Обговорення перспективних напрямів співпраці між КНУ імені Тараса Шевченка й потенційними працедавцями із найрізноманітніших галузей господарської діяльності відбулося під час установчих зборів Ради роботодавців КНУ. Подію було проведено в головному навчальному корпусі Університету 26 жовтня 2021 року. Завдяки змішаному формату організаторам вдалося забезпечити присутність якнайширшого кола представників комерційного сектора України".

27. **Сакаль-Лісніченко Л.** Запитання і відповіді про публічну інформацію / Л. Сакаль-Лісніченко, Ю. Кузьменко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 7.

"6 вересня КНУ імені Тараса Шевченка звернувся до Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини Людмили Денісової з проханням у сприянні проведення навчальних тренінгів із питань застосування законодавства про доступ до публічної інформації для співробітників Університету, які виконують функції відповідальних осіб розпорядника публічної інформації. До навчань були залучені представники відділу звернень громадян та юридичних осіб, Центру комунікацій, служби проректора з наукової роботи, юридичного відділу, бухгалтерії, планово-фінансового відділу, відділу кадрів, відділу забезпечення організації процесу закупівель, студмістечка, навчально-методичного центру організації освітнього процесу, адміністративно-господарської частини. Представник Уповноваженої передав до Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича КНУ та представникам усіх присутніх на зустрічі примірники науково-практичного посібника «Рекомендації Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань дотримання конституційного права людини і громадянина на доступ до інформації»".

Міжнародне співробітництво

28. **Інтернаціоналізація** університетів: не час гальмувати! / підгот. С. Галата // Світ. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 35/36). – С. 4.

Про форум "Інтернаціоналізація українських закладів вищої освіти 2021: німецько-український досвід", який відбувся у КНУ імені Тараса Шевченка за

підтримки Німецької служби академічних обмінів (DAAD). В Університеті створили спеціальний дайджест, який розповідає про міжнародні проекти КНУ та інших університетів, консультують студентів і науковців з питань грантового фінансування.

29. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 2.

6 вересня – у межах візиту делегації Конгресу США до України конгресмен США Браян Фіцпатрік відвідав КНУ і зустрівся з ректором В. Бугровим. Конгресмен висловив зацікавленість американської сторони в розширенні співпраці з Університетом в освітній сфері; 8–9 вересня – учасники форуму "Інтернаціоналізація українських закладів вищої освіти 2021: німецько-український досвід" у КНУ обговорили питання глобалізації вищої освіти. Співорганізаторами заходу виступили представники Науково-дослідної частини, відділу міжнародного співробітництва КНУ, а також Німецька служба академічних обмінів DAAD; 13 вересня – ректор В. Бугров зустрівся з Послом Мексиканських Сполучених Штатів в Україні Ольгою Беатріс Гарсія Гійєн. У зустрічі взяли участь проректорка К. Смирнова, начальник відділу міжнародного співробітництва Р. Петюр; 11 жовтня – проректорка з гуманітарних питань І. Степанець взяла участь у підписанні документу про співробітництво Університету з компанією INNOWARE. Від партнерів виступали HR-менеджер Л. Остапишина та керуючий партнер Д. Попінако.

30. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 2.

12 жовтня – ректор В. Бугров зустрівся з Послом Федеративної Республіки Бразилія в Україні Нортоном де Андраде Мелло Рапеста. У зустрічі взяли участь проректорка К. Смирнова, начальник відділу міжнародного співробітництва Р. Петюр і доцент ННІ філології О. Братель; Посол Туркменістану в Україні Тойли Атаєв відвідав КНУ імені Тараса Шевченка, де зустрівся з ректором В. Бугровим. Посол зазначив зацікавленість його країни у розвитку співпраці з КНУ та запропонував опрацювати питання взаємного читання лекцій викладачами України та Туркменістану.

31. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 2, 3.

9 листопада – ректор В. Бугров зустрівся з Послом Держави Ізраїль в Україні М. Бродським. Обговорювали перспективи активізації відносин між КНУ та університетами і дослідними установами Ізраїлю. – С. 3; 25 листопада – ректор В. Бугров відвідав Посольство Королівства Іспанія в Україні, де зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Іспанія в Україні Сильвією Хосефіною Кортес Мартін. – С. 2.

32. **КНУ** на Dubai EXPO 2020 // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 4.

"«Єднаючи уми, творити майбутнє» (Connecting Minds, Creating the Future) – саме під таким девізом пройшла Всесвітня виставка Dubai EXPO 2020 у місті Дубай (ОАЕ). Наразі КНУ – єдиний ЗВО України, який долучився до однієї з найпрестижніших виставок світових досягнень. Відбулися зустрічі ректора Володимира Бугрова із представниками офіційної та ділової делегацій ОАЕ та України. ОАЕ – зростаючий кластер інновацій та сучасних технологій. У цьому контексті відбулися зустрічі університетської делегації з представниками іноваційного бізнесу ОАЕ, які зацікавлені в партнерстві з КНУ та використанні його наукового потенціалу".

Рейтинги

33. **Інформаційна** палітра: день за днем // Світ. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 35/36). – С. 2.

У рубриці "Інформаційна палітра: день за днем" – повідомлення "Рейтинг ЗВО: український рахунок" (про українські виші у щорічному рейтингу найкращих університетів світу за версією журналу "Times Higher Education". Рейтинг включає в себе більш ніж 1600 університетів з 99 країн і територій. КНУ імені Тараса Шевченка посів 1201 місце.

34. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 2.

КНУ імені Тараса Шевченка увійшов до ТОП-500 університетів світу Рейтингу QS з працевлаштування випускників (Graduate Employability Rankings 2022), посівши позицію 301–500; Університет – серед українських закладів вищої освіти, які увійшли до нового предметного рейтингу ЗВО за версією журналу Times Higher Education (THE) у галузях "Комп'ютерні науки" та "Інженерія", "Фізика та природничі науки".

35. Українські ЗВО у рейтингу найкращих за можливостями працевлаштування випускників // Вища школа . – Київ, 2021. – № 10 (206). – С. 6.

До рейтингу увійшов КНУ імені Тараса Шевченка, який посів позицію в діапазоні 301–500.

Наукові заходи

36. Заради публічного блага // Київський університет. – Київ, 2021. – Жовт. (№ 8). – С. 5.

"Київський національний університет імені Тараса Шевченка долучився до проведення Глобального тижня медіа- та інформаційної грамотності. У межах освітнього заходу відбулося декілька інформаційних подій, вебінарів і зустрічей. Зокрема, 25 жовтня 2021 року співробітники Центру комунікацій стали дистанційними учасниками відкриття Всесвітньої конференції ЮНЕСКО «Медіа та інформаційна грамотність заради публічного блага». 27 жовтня КНУ приєднався до мережі закладів вищої освіти ЮНЕСКО «Медіа-інформаційний Альянс та Міжкультурний Діалог» під час Всесвітньої Конференції ЮНЕСКО «Медіа- та інформаційна грамотність заради суспільного блага»".

37. Міжнародний конгрес математиків у Росії: бойкотувати! // Світ. – Київ, 2021. – Серп. (№ 29/30). – С. 7.

Про заклик українських і закордонних учених бойкотувати Міжнародний математичний конгрес математиків 2022 року, право на проведення якого Міжнародний математичний союз надав Росії. Лист також підписала професор КНУ імені Тараса Шевченка О. Безущак.

38. **Об'єднані** наукою // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 6.

"Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів, аспірантів та молодих вчених «Об'єднані наукою: перспективи міждисциплінарних досліджень», яку от уже вісім років поспіль організовує Рада молодих вчених КНУ, за традицією приурочили до Міжнародного дня науки 18–19 листопада 2021 року. Захід мав на меті обмін досвідом між ученими різних галузей науки, налагодження контактів між молодими науковцями для проведення подальших досліджень та створення спільних міждисциплінарних наукових проектів".

39. **Остролуцька Л.** Майбутнє України створюють учителі та їхні учні! / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 37/38). – С. 1, 3.

На першій Всеукраїнській конференції наукових дослідників, яка відбулася у Львові 19–25 вересня 2021 р. темі "Якісна освіта з природничих дисциплін та проривні наукові дослідження: чи можливе щось одне з них без іншого?" було присвячено великий круглий стіл. Серед організаторів заходу – КНУ імені Тараса Шевченка. Відбувався він також за підтримки й участі Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти.

У статусі національного надбання

40. **Новий** статус наукових об'єктів // Освіта України. – Київ, **2021**. – 22 листоп. (№ 45/46). – С. 2.

До Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання, було внесено п'ять унікальних наукових об'єктів, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки. Три з них – КНУ імені Тараса Шевченка: горизонтальний сонячний телескоп Астрономічної обсерваторії; колекція деревних рослин Ботанічного саду імені академіка О. В. Фоміна Навчально-наукового центру "Інститут біології та медицини"; фонд стародрукованих, рідкісних та цінних книжкових зібрань Наукової бібліотеки імені М. Максимовича.

41. **У статусі** національного надбання // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп.(№ 9). – С. 3.

10 листопада 2021 року рішенням Уряду вісьмом унікальним науковим об'єктам надано статус національного надбання. Три з них – КНУ імені Тараса Шевченка: фонд стародруків НБ ім. М. Максимовича, колекція ботсаду та горизонтальний сонячний телескоп.

Олімпіади, конкурси

42. **Барінова К.** Океан для перемог не перешкода / К. Барінова // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 6.

"Чудова звістка надійшла з далекої Боготи. 1 золоту, 3 срібних і 5 бронзових медалей завоювали там українські команди на 14-й Міжнародній олімпіаді з астрономії та астрофізики, яка з 15 по 21 листопада 2021 року проходила у столиці Колумбії. Через пандемію змагання проводилися дистанційно".

43. **Математика**, що зближує // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 7.

"Прекрасно виступила команда нашого Університету на 28 Міжнародних математичних змаганнях для студентів університетів (International Mathematics Competition for University students – ІМС), що відбувалися з 2 по 7 серпня в онлайн-форматі. Олімпіада організована Університетським коледжем Лондона (Велика Британія). Цьогоріч вона була найбільшою за кількістю учасників – 590 математиків із різних країн у складі 113 команд. Наш Університет постійно бере участь у ІМС. Традиційно найбільша частка учасників команди КНУ – студенти механіко-математичного факультету, також долучаються студенти факультету комп'ютерних наук та кібернетики, а цього року і студент фізичного факультету".

44. **Студенти** теж не "підкачали" // Світ. – Київ, **2021**. – Серп. (№ 29/30). – С. 2.

"З 2 по 7 серпня відбулися 28 міжнародні математичні змагання для студентів університетів. Як і минулого року, через пандемію, учасники змагалися в онлайн режимі. І студенти Київського національного університету імені Тараса Шевченка показали чудові результати. У підсумку вихованці механіко-математичного факультету Георгій Іванчик, Філіпп Буряк, Максим

Пушкар, Владислав Шашков, а також студенти факультету кібернетики та комп'ютерних наук Костянтин Луценко, Сергій Мицик та студент фізичного факультету Андрій Найденко здобули дипломи 1 ступеня. Керівники команди: асистентка механіко-математичного факультету Оксана Чернова та аспірантка механіко-математичного факультету Олена Бахчеджиоглу. Особлива подяка професору Шевченкові Георгію Михайловичу, який готував олімпіадний гурток впродовж року".

Премії, стипендії, нагороди

45. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 2, 3.

Указом Президента України почесне звання "Заслужений діяч науки і техніки" присвоєно професорові ННІ міжнародних відносин М. Буроменському; почесне звання "Заслужений юрист України" – професорові ННІ права П. Андрушку та доцентів ННІ міжнародних відносин, Постійному представникові Президента України в АРК А. Кориневичу; 6 жовтня – медалями імені Михайла Грушевського "Наука і журналістика" нагороджено ректора В. Бугрова і директора Ін-ту журналістики В. Різуна. – С. 2.

46. **Про призначення** стипендій Кабінету Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2021 р. № 1174-р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2021**. – 6 жовт. (№ 193). – С. 14.

Серед стипендіатів – професори КНУ імені Тараса Шевченка: С. Я. Боринець, О. С. Ігнатенко, В. В. Сухан та О. Г. Наконечний.

47. **Смілянська А.** Поєднують навчання з наукою / А. Смілянська // **Голос України**. – Київ, **2021**. – 17 листоп. (№ 217). – С. 14.

Йдеться про студентів-учасників Міжнародного фестивалю інженерії, науки та технологій в Тунісі (International Festival of Engineering Science and Technology, I-FEST), який через пандемію проходив в онлайн-форматі. Студентка I курсу економічного ф-ту КНУ імені Тараса Шевченка Ю. Степаненко отримала золоту медаль за роботу, присвячену прогнозуванню

розвитку епідемії коронавірусної хвороби в країні. Ще одну студентку КНУ, – Є. Рудик – відзначили найвищою нагородою за проєкт "Рівнобедрені трикутники, описані навколо криволінійних серпоподібних двокутників". Нині дівчина навчається на II курсі механіко-математичного ф-ту.

48. Університетські переможці конкурсу "Молодий вчений року"
// Київський університет. – Київ, 2021. – Жовт. (№ 8): Освіта. Наука. Практика. – С. 1.

"Напередодні Дня працівників освіти відбулася довгоочікувана церемонія нагородження лауреатів першого конкурсу «Молодий вчений року» за підсумками 2020 року. Для участі у 100 номінаціях надійшло 1300 заявок. Особливістю конкурсу «Молодий вчений року» стали 26 інноваційних номінацій. Зокрема, визнання отримують й українські блогери-популяризатори наук у соцмережах. Упродовж поточного року кожен переможець отримає медійну підтримку від організаторів – Ради молодих учених при МОН України, Національної академії наук України та Малої Академії Наук. Серед переможців – С. Демчук, В. Туренко, П. Михайлюк, Б. Ващенко".

49. Учитель – це його учні // Київський університет. – Київ, 2021. – Жовт. (№ 8). – С. 2.

Студенти-першокурсники КНУ імені Тараса Шевченка, які стали переможцями міжнародних олімпіад 2021 р., та їхні наставники взяли участь у зустрічі з Президентом України В. Зеленським. Під час зустрічі голова держави привітав педагогів із Днем працівників освіти. З шістнадцяти нагороджених вісім – студенти Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Д. Забільський, О. Запорожець, М. Кузнєцов, К. Савчук, А. Моргай, А. Сараєв, М. Харін, І. Холомєєв. Керівники команд міжнародних учнівських олімпіад з математики та хімії – проф. КНУ Б. Рубльов та ст. наук. співробітник К. Гавриленко відзначені державними нагородами України з нагоди Дня працівників освіти.

Культурно-просвітницька діяльність

50. **Алея** оксамитових кленів // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9) : Так творилася наша держава. – С 4.

30 дерев до 30-річчя Незалежності України – під таким гаслом 5 листопада 2021 р. університетська громада заклала кленову алею на території університетських корпусів на проспекті Академіка Глушкова.

51. **Бугров В.** Пишемо сторінки історії / В. Бугров // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9) : Так творилася наша держава. – С. 1.

Про спецвипуск газети: "Університет завжди був активним учасником усіх періодів становлення незалежності України, стояв біля витоків багатьох революційних змін у суспільстві. До цього кликав сам дух внутрішньої університетської свободи чи, можливо, близькість до пам'ятника Кобзарю, біля якого часто збиралися ті, хто вимагає і прагне змін".

52. **До Всесвітнього Дня науки** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп.(№ 9). – С. 2.

"Святкування Дня науки й сталого розвитку в Університеті розпочалося із освітнього тижня Science week, а продовжилося урочистим врученням відзнак найкращим співробітникам КНУ імені Тараса Шевченка й відкриттям виставки «#Наукапросто»".

53. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 2.

23 серпня – на День Державного Прапора на щоглі перед Головним корпусом Університету урочисто підняли синьо-жовтий прапор. В актовій залі відбулася презентація першої книги "Народний Герой України".

54. **Кузьменко Ю.** Свобода не дається легко / Ю. Кузьменко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 4.

"Напередодні Дня Гідності та Свободи 19 листопада в холі головного корпусу Університету відбулася акція #БутиГідним. До заходу, організованого Центром комунікацій КНУ, долучилися учасники й активісти Революції Гідності 2013–2014 рр., ветерани війни на Сході України, які нині працюють в Університеті, волонтери та студенти".

55. **Кузьменко Ю.** Сезон мистецтва відкрито / Ю. Кузьменко // Київський університет. – Київ, **2021.** – Верес. (№ 7). – С. 8.

У Мистецькому салоні пройшов концерт з нагоди святкування 187-ї річниці Університету. На концерті також виступила хорова капела "Дніпро", яка є нащадком першого хорового осередку Університету, створеного у 1843 році.

56. **Пізнати Україну зі "Щедриком"** // Київський університет. – Київ, **2021.** – Листоп.(№ 9). – С. 2.

"Посли Хорватії, Словаччини, Чорногорії та представниці Міжнародного жіночого клубу Business Woman Club розпочали вивчення української мови. Курс для дипломатів стартував 9 листопада в Головному корпусі КНУ. На початку курсу з української дипломатам запропоновано ознайомитися зі «Щедриком» – класичною українською щедрівкою, яку вже до католицького Різдва посли та учасники проєкту зможуть вивчити та виконати разом. Знана за кордоном як Carol of the Bells, вона інколи сприймається «народною». Ми пам'ятаємо, що саме в університеті Святого Володимира її вперше виконав студентський хор, традиції якого продовжує нині капела «Дніпро». Її художній керівник Ірина Душейко розповіла історію «Щедрика», а потім разом із учасниками хорової капели провели майстер-клас для гостей".

57. **Рідна мова єднає нас зі світом** // Київський університет. – Київ, **2021.** – Листоп. (№ 9). – С. 1.

Щороку КНУ імені Тараса Шевченка особливо урочисто відзначає День української писемності та мови. В 2021 р. диктант теж писали проректори й директори, професори й студенти, співробітники й гості Університету, історики, філологи, іноземці з підготовчого відділення.

58. **Смілянська А.** Представники дипкорпусу заспівали "Щедрик" разом із хором КНУ / А. Смілянська // Голос України. – Київ, **2021.** – 21 груд. (№ 244). – С. 10.

"З української народної пісні, що стала всесвітнім символом Різдва, розпочався вечір мистецтва і науки в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Високі гості виконали «Щедрик» разом із народною хоровою капелю КНУ «Дніпро» під орудою художнього керівника Ірини Душейко".

Вшанування пам'яті

59. **Нація** нескорених пам'ятає // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 4.

"Київський національний університет імені Тараса Шевченка щороку долучається до Всеукраїнської акції «Запали свічку», аби вшанувати честь мільйонів душ невинно убієнних страшними муками голоду минулих років. Представники КНУ імені Тараса Шевченка також ушанували пам'ять замордованих голодом українців покладанням квітів до пам'ятника «Гірка пам'ять дитинства» біля Меморіалу жертв Голодомору. Локальні заходи напередодні Дня пам'яті жертв голодоморів проводили й представники навчально-наукових інститутів і факультетів КНУ. Зокрема, працівники історичного факультету та ННІ права прочитали публічні тематичні лекції, а в ННІФ КНУ було організовано символічний мітинг-реквієм із етнічними жалобними псалмами".

60. **Сакаль-Лісніченко Л.** Вшанували захисників і захисниць / Л. Сакаль-Лісніченко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 3.

"Напередодні відзначення Дня захисників і захисниць України, вшановуючи мужність їхнього бойового подвигу, КНУ імені Тараса Шевченка провів низку урочистих заходів. Делегація КНУ, яка вшанувала пам'ять загиблих за Україну захисників і захисниць у новітній російсько-українській війні, долучилася до покладання квітів до Стіни пам'яті полеглих. У заході взяли участь працівники, які в період після 2014 року захищали Україну, представники Ради ветеранів Університету, курсанти ВІКНУ, голова Студпарламенту КНУ, працівники й студенти Університету. Урочистості Університету завершив святковий концерт, який відкрили нагородженням учасників війни на Сході – співробітників КНУ – подяками за мужність, патріотизм, високу громадянську позицію, бойові заслуги у захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України".

61. **Спогади** учасників Революції Гідності / М. Гордійчук, Д. Перов, К. Денисенко, С. Даниленко, Р. Лихограй, О. Наумовська, Д. Триндюк // Київський університет. – Київ, 2021. – Листоп. (№ 9) : Так творилася наша держава. – С. 1–4.

Факультети, інститути та підрозділи

Факультети

Історичний факультет

62. **Чекаленко Л.** Віднайти зв'язок епох / Л. Чекаленко, С. Набока // Київський університет. – Київ, 2021. – Верес. (№ 7). – С. 8.

"Навчально-виробнича практика студентів 3 курсу історичного факультету ОП «Сходознавство» пройшла у Музеї гетьманства України. Під час музейної практики вони ознайомилися з фондами музею, прослухали лекцію наукового співробітника Володимира Панченка, оглянули виставкові роботи художніх творів, присвячених історії України періоду Гетьманства".

Фізичний факультет

63. **На п'єдесталі** – фізики // Київський університет. – Київ, 2021. – Верес. (№ 7). – С. 7.

"«Бронзу» на Міжнародній олімпіаді з теоретичної фізики для студентів здобула команда студентів-фізиків КНУ. International Theoretical Physics Olympiad for Undergraduate Students, також відома як ІТРО – одна з небагатьох студентських олімпіад із фізики. Взяти участь у ній можуть усі охочі з рівнем навчання не вище бакалавра. Вони самостійно формують команди зі студентів бакалаврату, подають заявку і беруть участь у змаганнях".

Філософський факультет

64. **Цінності Європейського вибору і педагогіка / підгот. Г. Корольова** // Освіта України. – Київ, **2021**. – 8 листоп. (№ 43). – С. 6–7.

В НПУ імені М. П. Драгоманова була проведена Міжнародна науково-практична конференція "Українська освіта: аксіологія європейського вибору". Конференція проходила в межах імплементації проєкту на пряму Жана Монне "Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку". На пленарному засіданні "Європейські студії в освіті" провідні дослідники та науковці обмінялися досвідом та результатами досліджень із філософії, аксіології та педагогіки. У конференції взяли участь науковці КНУ імені Тараса Шевченка – радник ректора Університету Л. Губерський та завідувачка кафедри філософії І. Добронравова.

Хімічний факультет

65. **Український слід у світовому досягненні** // Освіта України. – Київ, **2021**. – 18 жовт. (№ 40/41). – С. 1, 8.

"Науковці хіміки КНУ імені Тараса Шевченка стали першими і наразі єдиними в Україні співавторами нобелівського лауреата. Це директор інституту високих технологій професор Ігор Комаров і професор кафедри органічної хімії хімічного факультету Олександр Григоренко".

66. **Хиля О.** Реальна наука у віртуальному просторі / О. Хиля, Д. Мілохов // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 8.

"Влітку завершив свій четвертий сезон унікальний освітній проєкт хімічного факультету «Лекторій для юних хіміків», основна мета якого – профорієнтація молоді і залучення усіх зацікавлених до вивчення та розуміння природничих наук. Цей рік поставив нові виклики та завдання, необхідність реалізації нових форм освітньої комунікації і спонукав трансформувати курс в онлайн-формат, що проблематично для експериментальної науки. Однак це дозволило долучитися до навчання не тільки мешканцям Києва й області, а й усім охочим із будь-якого куточка України та світу".

67. **Хиля В.** 130 років у світі хімії / В. Хиля // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 5.

3 нагоди 130-річчя кафедри органічної хімії – однієї з найстаріших на факультеті – у змішаному форматі відбулася наукова конференція "Сучасний розвиток органічної хімії".

Інститути

Військовий інститут

68. **Для майбутніх захисників** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 6.

"До Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка завітали дев'ятикласники одного з навчальних закладів столиці. Офіцери та курсанти військового інституту розповіли юнакам та дівчатам про свій інститут, провели для них екскурсію навчальним закладом та урок із вогневої підготовки".

Навчально-науковий інститут високих технологій

69. **Нипорко О.** На вістрі сучасної біології / О. Нипорко ; розмову вела А. Волик // Світ. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 33/34). – С. 1, 2.

Інтерв'ю завідувача кафедри біотехнології та біоінформатики ННІ високих технологій КНУ імені Тараса Шевченка канд. біол. наук, доцента О. Нипорка – керівника проєкту "Раціональний дизайн інгібіторів мускаринових рецепторів ацетилхоліну як потенційних компонентів комбінованої терапії хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ) та астми", що виконується за грантом Національного фонду досліджень України.

Навчально-науковий інститут журналістики

70. **Мацибок-Стародуб Н.** Аудиторія В'ячеслава Чорновола / Н. Мацибок-Стародуб // Освіта. – Київ, **2021**. – 1–8 верес. (№ 36/38). – С. 4.

У КНУ імені Тараса Шевченка в Ін-ті журналістики 1 вересня відкрили меморіальну дошку та аудиторію Герою України В. Чорновола – українському

політику, публіцисту, літературному критику, діячу руху опору проти зросійщення та національної дискримінації українського народу. Подія відбулася за особистої участі ректора Університету В. Бугрова, директора Ін-ту журналістики В. Різуна, заступників директора ІЖ КНУ В. Корнєєва та Є. Цимбаленка, сестри видатного українця В. Чорновіл, сина Т. Чорновола, племінника Б. Плахотнюка, колег, соратників і послідовників В. Чорновола.

Навчально-науковий інститут "Інститут геології"

71. **Сила науки для сил Землі** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 6.

"Відбувся Третій науковий семінар з оцінки зсувної небезпеки та її впливу на суспільство, організований у гібридному форматі ННІ «Інститут геології» КНУ спільно із Одеським національним університетом імені І. І. Мечникова та Європейською Асоціацією геовчених та інженерів (EAGE). На урочистому відкритті семінару з вітальним словом виступив директор ННІ «Інститут геології» С. Вижива і завідувачка кафедри загальної та історичної геології професорка О. Іванік. Під час польової екскурсії в межах м. Одеси та Одеської області учасники семінару дослідили зсувонебезпечні ділянки із найбільш катастрофічними наслідками для функціонування інфраструктурних об'єктів та надали практичні рекомендації із мінімізації ризиків, зокрема міській адміністрації Чорноморська".

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

72. **Довгерт А. "Спершу повернемо скіфське золото, а потім і Крим"** / А. Довгерт // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9): Так творилася наша держава. – С. 3.

"Протягом останніх 7 років українці час від часу отримували стислу інформацію про закордонні судові баталії щодо повернення в Україну артефактів деяких кримських музеїв, що експонувалися на зарубіжних виставках до окупації Криму. Апеляційний суд Амстердаму присудив повернути «скарби Криму» Україні. В юридичній команді України, що

працювала на такий блискучий результат, був професор кафедри міжнародного приватного права ННІ міжнародних відносин КНУ Анатолій Довгерт".

73. **Енергія** для руху вперед // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 3.

Центр досліджень країн АСЕАН відкрили у КНУ на базі ННІ міжнародних відносин. Домовленості про відкриття Центру було досягнуто минулого року під час тристоронньої зустрічі між керівництвом Університету, Міністерством закордонних справ та послами держав-членів АСЕАН в Україні.

74. **Мацибок-Стародуб Н.** Аудиторія інтерактивних технологій / Н. Мацибок-Стародуб // Освіта. – Київ, **2021**. – 1–8 верес. (№ 36/38). – С. 4.

Про урочисту церемонію відкриття іменної аудиторії інтерактивних технологій навчання в Ін-ті міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка. Подія відбулася за участі керівництва Університету, співзасновників ендавмент-фонду ІМВ КНУ, видатних громадсько-політичних діячів і представників бізнесу. З вітальним словом до учасників заходу звернувся ректор Університету В. Бугров.

75. **Мацибок-Стародуб Н.** Задля майбутніх бізнес-ідей / Н. Мацибок-Стародуб // Київський університет. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 7). – С. 2.

"Випускниця ІМВ Альона Шевцова – а нині CEO fintech-компанії LeoGaming і міжнародної платіжної системи LEO, акціонерка Ібоx Bank – стала благодійницею для рідного Інституту. За її сприяння оснащено сучасну навчальну аудиторію інтерактивних технологій. Проєкт зростає у межах ендавмент-фонду ІМВ – першого у КНУ та в Україні цільового фонду Університету, кошти якого перебувають у нашій країні й можуть використовуватися з некомерційною метою. Зокрема, для розвитку освіти".

76. **Україна–ЄС:** місток для освіти і права // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 6.

"У 2019 році на базі Інституту міжнародних відносин КНУ відкрився Центр досконалості Жана Моне. Центр – ланка між активістами України та проєктами Євросоюзу. Головна мета і основний результат для Центру –

інформування зацікавленої аудиторії. На міжнародному рівні співпраця відбувається з Великою Британією, Польщею, Вірменією. Ці країни працюють у подібних грантових угодах і мають власні Центри досконалості, зокрема у Вірменії функціонує Центр Жана Моне. Підручники, лекції, усі напрацювання Центру є в онлайн-доступі".

Навчально-науковий інститут права

77. **Ковальський В.** Правова революція, або Дещо про соціальні винаходи й нормотворення / В. Ковальський // Юридичний вісник України. – Київ, **2021**. – 5–18 листоп. (№ 44/45). – С. 4–5.

У статті йдеться про вплив господарських правових норм на стан економіки України. Автор аналізує видання "Господарське право. Загальна частина" авторського колективу кафедри господарського права ННІ права КНУ імені Тараса Шевченка.

78. **Обговорення** концепції оновлення Цивільного кодексу України (серія круглих столів) // Юридична Україна. – Київ, **2021**. – № 3 (219). – С. 64–78.

У заході взяли участь – В. В. Резнікова, Р. А. Майданик.

79. **Орлюк О.** Сучасному суспільству потрібні класні юристи – високоморальні та озброєні знаннями особистості / О. Орлюк ; розмову вів Ф. Ілляк // Часопис українського судочинства. – Київ, **2020**. – № 5/6. – С. 4–11.

Навчально-науковий інститут філології

80. **Бережко-Камінська Ю.** Міжнародний фестиваль "Кочур-фест" утретє зібрав письменників-перекладачів / Ю. Бережко-Камінська // Літературна Україна. – Київ, **2021**. – 13 листоп. (№ 23). – С. 5.

З нагоди урочистого відкриття фестивалю українській літературній спільноті представили гостей із Туреччини та Казахстану. Лунали привітання, вірші гостей і їхні переклади українською. Модерував зустріч письменник-перекладач, проф. КНУ імені Тараса Шевченка Д. Чистяк.

81. **Браво О.** Українсько-американський проєкт Батьківська хата. Homestead став хедлайнером етнофестивалю у Києві / О. Браво // Літературна Україна. – Київ, 2021. – 30 жовт. (№ 22). – С. 9.

Мета проєкту – продемонструвати народне вбрання кінця ХІХ – початку ХХ століття разом з архітектурою, побутом, ремеслами відповідної території. У відкритті виставки брав участь В. Цибря, канд. іст. наук, директор Центру фольклору та етнографії ННІ філології КНУ імені Тараса Шевченка.

82. **Воронова А.** Круглий стіл "Художній експеримент у культурі та літературі ХХ століття" / А. Воронова // Слово і час. – Київ, 2021. – № 4 (718). – С. 124–125.

Захід відбувся в ННІ філології. У дискусії брали участь українські та польські науковці. Модератор – О. Романенко.

83. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, 2021. – Жовт. (№ 8). – С. 2, 3.

4 жовтня – в Ін-ті філології ушанували пам'ять Героя України В'ячеслава Горбенка, студента-японіста, загиблого під час оборони Донецького аеропорту 7 років тому. – С. 3.

84. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, 2021. – Листоп. (№ 9). – С. 2, 3.

19 листопада – українсько-литовська науково-практична конференція "Україна–Литва: історичні, мовно-культурні та туристські паралелі" за участі представників посольств України й Литовської Республіки. Захід у дистанційному форматі організував Центр балтистики ННІ філології. – С. 3.

85. **Коротка** інформація про студентську перекладацьку майстерню Інституту філології // Стиль і переклад. – Київ, 2020. – Вип. 1 (7). – С. 204–205.

Згадується, що учасники майстерні взяли участь у перекладі українською мовою раніше не опублікованого оповідання М.-Ф. Клер з люб'язного дозволу авторки. Керівництво майстернею здійснювалось доцентом кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова Т. Качановською.

86. **Мініпланета мов** // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 5.

"Зі словами дружніх вітань і найтеплішими побажаннями професійних здобутків та успіхів пройшов ювілейний тиждень, присвячений 20-й річниці заснування Навчально-наукового інституту філології КНУ. До щирих вітань філологів КНУ долучилися колективи Інституту української мови НАН України, Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова, Інституту славістики Віденського університету (Республіка Австрія), Інституту славістики філософського факультету Університету імені Масарика в Брно (Чехія), безліч ЗВО України".

87. **Плахотнікова О. Ю.** **Методика створення учнівського Підкорпусу українського транскрибованого усного мовлення** / О. Ю. Плахотнікова // Лінгвістичні дослідження. – Харків, **2021**. – Вип. 55. – С. 164–174.

"У статті йдеться про особливості методики створення Учнівського підкорпусу українського транскрибованого усного мовлення в межах Корпусу українського транскрибованого усного мовлення. Цей Підкорпус містить мовлення іноземних студентів, що вивчають українську мову в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Акцентовано увагу на особливостях добору матеріалу для цього ресурсу та продемонстровано інтерфейс анотаційного файлу в програмі ELAN. Для створення Підкорпусу використано авторську методику укладання Корпусу українського транскрибованого усного мовлення, описану в дисертаційному дослідженні".

88. **Подворна Л.** **"Природи ніжний пагінець"**. Всеукраїнський конкурс імені Михайла Чабанівського / Л. Подворна // Літературна Україна. – Київ, **2021**. – 4 груд. (№ 24). – С. 24.

У рамках всесвітнього руху за зелене майбутнє три роки поспіль для дітей та юнацтва проходить Всеукраїнський конкурс літературних робіт на тему любові до природи та захисту довкілля. Один із найвідповідальніших етапів конкурсу проходить на базі Ін-ту філології КНУ імені Тараса Шевченка під керівництвом д-ра філол. наук, проф. Г. Бандури та канд. філол. наук, асистента М. Рябченко кафедри історії української літератури, теорії літератури та літературної творчості.

89. **Хлопчур С.** Система інформаційного забезпечення освітнього процесу в закладі вищої освіти / С. Хлопчур // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**. – С. 186–194.

Розглянуто структуру системи інформаційного забезпечення закладу вищої освіти на прикладі Ін-ту філології як найбільшої структурної одиниці КНУ імені Тараса Шевченка.

90. **Центр** фольклору та етнографії – майданчик для збереження, вивчення та популяризації українського фольклору: (до 30-річчя від дня заснування Центру) / Я. Закальська, В. Щибря, І. Барамба, О. Оверчук // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. – Київ, **2021**. – Вип. 1 (29). – С. 56–59.

Про діяльність Центр фольклору та етнографії ННІ філології КНУ імені Тараса Шевченка з відродження, збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини українців. Охарактеризовано історію розвитку, основні напрями й результати роботи.

Навчально-науковий центр "Інститут біології та медицини"

Канівський природний заповідник

91. **Екосвідомі** змалечку // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 6.

"Із нагоди Всесвітнього дня захисту тварин (4 жовтня) працівники Канівського природного заповідника подарували шкільним бібліотекам Канівської об'єднаної територіальної громади дитячі енциклопедії про тварин, їхнє середовище існування, спосіб життя. А також методичні посібники з розробками еколого-освітніх уроків, ігор, екскурсій та проєктів, які можна проводити як додаткові заняття".

Центри

Інформаційно-обчислювальний центр

92. **Бойко Ю.** На вістрі технологій / Ю. Бойко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп.(№ 9). – С. 5.

Інформаційно-обчислювальний центр КНУ імені Тараса Шевченка святкує своє 65-річчя.

Навчально-науковий центр радіаційної безпеки

93. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 2, 3.

15–19 листопада – ННЦ радіаційної безпеки КНУ успішно провів підвищення кваліфікації з курсу "Радіаційна безпека при здійсненні окремих видів діяльності в сфері використання ядерної енергії". – С. 3.

Підрозділи

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

94. **Мацибок-Стародуб Н.** Книги від фонду Івана Франка / Н. Мацибок-Стародуб // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 6.

"Нову партію актуальних книговидаць, поданих до участі в щорічному конкурсі на здобуття Міжнародної премії Івана Франка, передано до фондів Наукової бібліотеки Київського національного університету імені Тараса Шевченка".

Історія Університету

95. **Барабаш А.** Громадсько-просвітницька діяльність М. І. Пирогова на посаді попечителя Київського навчального округу / А. Барабаш // Наука. Освіта. Молодь : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців, Умань, 28 квіт. 2021 р.) : [у 2 ч.] / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини [та ін.]. – Умань, **2021**. – Ч. 1. – С. 22–24.

Відкриття київських недільних шкіл за протекцією М. Пирогова – одна з найяскравіших сторінок в історії вітчизняної освіти. У статті "Про недільні школи" він загнує: "У 1859 році попечителі отримали право відкривати без дозволу вищої інстанції приватні школи, і тому, коли засновники, студенти Київського університету, попросили дозволу відкрити Подільську недільну школу (на Подолі, в дворянському училищі), то я, розглядаючи її як приватний заклад і відповідність певним вимогам, відразу дозволив відкриття".

96. **Волосовець О. П.** Відомі та маловідомі сторінки історії Alma Mater : (до 180-річчя від дня заснування Національного медичного університету імені О. О. Богомольця) / О. П. Волосовець // Українські медичні вісті. – Київ, **2021**. – Т. 13, № 2 (87). – С. 88–96.

"Видатний вітчизняний вчений-хірург, освітянин, проф. М. І. Пирогов – один із фундаторів медичного ф-ту Ун-ту св. Володимира. "Спадкоємцями новаторських ідей у медичній освіті, особливо щодо практичної підготовки студентів саме біля ліжка хворого, були перші вітчизняні професори факультету – В. О. Караваєв, М. І. Козлов, О. П. Вальтер, які згодом стали гордістю університету та української медичної науки".

97. **Караїванов Н.** Болгари, які навчались в Київському університеті ім. св. Володимира під час болгарського Відродження / Н. Караїванов // Великі та видатні українці-болгаролюби : зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караїванов Н. – Дніпро, **2021**. – С. 127–131. – Текст укр., болг.

Петкович Іван, Мустаков Григор Христов, Каланджі Іван Цанєв, Кишельський Іан Кіров та ін.

98. **Марушкевич А.** Кафедра педагогіки Київського університету в історичному поступі / А. Марушкевич // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**. – С. 6–12.

99. **Мокроусова О.** Георгіївська лікарня в Києві: невідомий слід Вільгельма Котарбінського / О. Мокроусова // Антиквар. – Київ, **2021**. – № 5/6 (124) : Світ і світло Вільгельма Котарбінського. – С. 150–157.

"...на відкритті лікарні були присутні професори медичного факультету Університету Святого Володимира..."

100. **Рильський М.** "Честь його пам'яті" / М. Рильський // Голос України. – Київ, 2021. – 8 жовт. (№ 192). – С. 8–9.

Стаття присвячена 180-річчю від дня народження Тадея Рильського. Зазначається вплив на долю В. Антоновича його знайомство з родиною Рильських. Міститься інформація про те, як в студентському середовищі Університету св. Володимира виник гурт хлопomanів, була створена Стара київська громада – культурно-просвітницьке товариство однодумців, що вирішили присвятити своє життя народові. Серед найактивіших її членів був В. Антонович та Т. Рильський. Тісні стосунки з Громадою підтримував М. Драгоманов.

101. **Сапонов А.** Початковий період діяльності кафедри педагогіки в Університеті св. Володимира : (за матеріалами архівних студій) / А. Сапонов // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, 2020. – С. 35–42.

Університет в іменах

102. **Головко Н.** Розвиток педагогічної освіти в КНУ імені Тараса Шевченка: організаційно-дидактичні аспекти / Н. Головко, Л. Бахмач // Педагогічна освіта в класичних університетах. – Київ, 2021. – С. 80–87.

Висвітлено провідні наукові ідеї щодо педагогічної освіти в певний період керівництва кафедрою педагогіки КНУ імені Тараса Шевченка М. Грищенка та А. Алексюка в 60–70 роки минулого століття.

103. **Кошечко Н.** Розвиток педагогічної освіти у Імператорському Київському університеті св. Володимира / Н. Кошечко, Н. Постоюк // Педагогічна освіта в класичних університетах. – Київ, 2021. – С. 69–80.

Виняткову увагу приділено професійному світогляду та освітній діяльності професорів Університету св. Володимира: О. Новицького, С. Гогоцького, О. Гілярова, Г. Челпанова, І. Сікорського, С. Ананьїна.

104. **Кудіна В.** Гуманістичні ідеї в педагогічній діяльності М. І. Пирогова / В. Кудіна // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, 2020. – С. 52–59.

"Упродовж усього життя М. І. Пирогов незмінно надавав сприяння і практичну допомогу Київському університету у розвитку, у діяльності його кафедр, особливо хірургічних. Зокрема, опікуючись медичним факультетом, він пропонував університету кандидатів для керівництва кафедрами хірургії. Серед рекомендованих ним кандидатур було багато імен знаних учених і викладачів, які активно підтримували і впроваджували освітні новації Пирогова. Це Ю. К. Шимановський, М. В. Скліфосовський, О. С. Яценко, І. Ф. Леонов".

105. **Кузьменко Н.** Пріоритетні напрями педагогічної підготовки студентів Київського університету у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. / Н. Кузьменко // Педагогічна освіта в класичних університетах. – Київ., **2021.** – С. 62–69.

Стаття присвячена 170-річчю діяльності кафедри педагогіки у Київському університеті. Вказано, що першим викладачем дисциплін педагогічного спрямування був професор С. С. Гогоцький, який вперше структурував педагогіку як навчальну дисципліну із трьох основних складових (теорія виховання, дидактика, історія педагогіка). Визначено особливості педагогічної підготовки студентів у викладацькій діяльності С. А. Ананьїна та Г. Є. Жураківського.

106. **Кулик Н.** Школа академіків / Н. Кулик // Освіта України. – Київ, **2021.** – 18 жовт. (№ 40/41). – С. 1, 14.

150 років тому у Києві відкрилася колегія Павла Галагана – приватна чоловіча гімназія. Науково-методичне піклування над Колегією здійснював Київський університет св. Володимира. Серед найвідоміших "галаганівців" – А. Кримський, В. Липський, М. Чубинський, П. Филипович.

107. **Радчук В.** Прокинься, перекладачу! До теорії усного перекладу. (З досвіду тлумача) / В. Радчук // Дивослово. – Київ, **2021.** – № 9/10 (774/775). – С. 33–40.

Згадуються науковці: А. О. Білецький, Я. С. Яцків та К. М. Тищенко.

108. **Христіанінова Р. О.** Зібрання вибраних праць відомих українських синтаксистів / Р. О. Христіанінова // Українське мовознавство. – Київ, **2021.** –

Вип. 1 (51). – С. 130–136. – Рец. на кн.: Синтаксис української мови : хрестоматія : у 2 ч. / упоряд.: А. Мойсієнко, В. Чумак, С. Шевель. – Київ : ВПЦ "Київський університет", 2019.

Алексюк А.

109. **Бахмач Л.** Погляди А. М. Алексюка про розвиток педагогіки як науки / Л. Бахмач // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, 2020. – С. 101–108.

110. **Осмоловський А.** Внесок А. М. Алексюка та Т. Є. Галушко у розвиток лекційної форми навчальних занять / А. Осмоловський // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, 2020. – С. 108–113.

Ананьїн С.

111. **Кирпель Т.** Науково-педагогічна діяльність С. Ананьїна у період з 1905 по 1925 роки / Т. Кирпель // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, 2020. – С. 65–70.

Антонович В.

112. **Липовецький С.** Галичани в козацьких строях / С. Липовецький // Український тиждень. – Київ, 2021. – № 9 (693). – С. 43–45.

В. Антонович із дружиною Варварою належали до руху пуристів, які пропагували тверезість і моральність, а після зближення з народом перетворилися на хлопоманів. – С. 43.

113. **Слабошпицький М.** Лицар честі. Тадей Рильський / М. Слабошпицький // Літературна Україна. – Київ, 2021. – 9 жовт. (№ 21). – С. 8–9.

До 180-річчя від дня народження Т. Рильського. Згадується В. Антонович.

Беркут Л.

114. **Налівайко А.** Леонід Миколайович Беркут: етапи творчого шляху вченого / А. Налівайко // Емінак. – Миколаїв, **2021**. – № 2 (34). – С. 288–294.

Бондар А.

115. **Спіцин Є.** Теорія та методика семінарських занять у науково-педагогічній спадщині А. Д. Бондаря / Є. Спіцин // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**. – С. 86–96.

Бунге М.

116. **Кузьменко Н.** Внесок Чернігівщини у розвиток педагогічної освіти України: історична ретроспектива / Н. Кузьменко // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**. – С. 119–131.

З Ніжинською гімназією вищих наук князя Безбородька пов'язана діяльність проф. М. Бунге – юриста, економіста, дійсного члена Петербургської Академії наук, ректора Київського університету. – С. 124.

117. **Чорна С.** Міні-скульптури на честь благодійників, які жертвували на освіту і церкви / С. Чорна // Голос України. – Київ, **2021**. – 7 груд. (№ 231). – С. 16.

На честь ректора св. Володимира М. Х. Бунге в Києві встановлена бронзова міні-скульптура. Згадується, що Микола Бунге, перебуваючі багато років на посаді ректора Університету св. Володимира запровадив стипендії і одноразові премії студентам – виходцям з бідних сімей. Меценат також фінансував закордонні поїздки своїх вихованців. Університету він заповів усі свої статки.

Вернадський В.

118. **Присухін С.** Українська філософія першої половини ХХ століття: Володимир Вернадський / С. Присухін // Слово Просвіти. – Київ, 2021. – 28 жовт.–3 листоп. (№ 43). – С. 8–9.

Вірченко В.

119. **Про присудження** премій Президента України для молодих вчених 2021 року : Указ Президента України від 16 грудня 2021 р. № 659/2021 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 18 груд. (№ 244). – С. 8.

Премію присуджено В. В. Вірченку, докторові екон. наук, доцентові КНУ імені Тараса Шевченка за роботу "Підвищення ефективності виконання процесів очищення та транспортування зернових матеріалів".

Гавриленко К.

120. **Про відзначення** державними нагородами України з нагоди Дня працівників освіти : Указ президента України від 1 жовтня 2021 р. № 496/2021 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2021. – 21 жовт. (№ 202). – С. 6.

Серед нагороджених – К. С. Гавриленко, ст. наук. співробітник КНУ імені Тараса Шевченка.

Голик О.

121. **Чолпан П.** Олександр Захарович Голик – ректор Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка / П. Чолпан // Вища школа. – Київ, 2021. – № 10 (206). – С. 101–108.

Григоренко О.

122. **Про присудження** премії Верховної Ради України молодим ученим за 2020 рік : постанова Верховної ради України від 1 грудня 2021 р. № 1918-ІХ // Голос України. – Київ, 2021. – 7 груд. (№ 231). – С. 6.

Премію присуджено О. О. Григоренку.

Грищенко М.

123. **Кочіш Ю.** Микита Минович Грищенко – видатний педагог, професор та завідувач кафедри педагогіки Київського університету (1958–1975 рр.) / Ю. Кочіш // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**. – С. 80–86.

Грунський М.

124. **Караїванов Н.** Український мовознавець та педагог. До 135-річчя від дня народження проф. Миколи Грунського / Н. Караїванов // Великі та видатні українці-болгаролюби : зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караїванов Н. – Дніпро, **2021**. – С. 71–74. – Текст укр., болг.

Грушевський М.

125. **Вітряк В.** "Російські ворожі для академії круги покладають великі надії на Грушевського, щоб завалив установу". Племінник Сергія Єфремова здав чекістам його таємний сховок / В. Вітряк // Газета по-українськи. – Київ, **2021**. – 14 жовт. (№ 41). – С. 21.

126. **Караїванов Н.** Професор Михайло Грушевський / Н. Караїванов // Великі та видатні українці-болгаролюби : зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караїванов Н. – Дніпро, **2021**. – С. 58–60. – Текст укр., болг.

Дашкевич М.

127. **Караїванов Н.** Професор Микола Дашкевич / Н. Караїванов // Великі та видатні українці-болгаролюби : зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караїванов Н. – Дніпро, **2021**. – С. 50–52. – Текст укр., болг.

Демчук С.

128. **Демчук С.** Код середньовічного мистецтва / С. Демчук ; спілкувалася Ю. Кузьменко // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 5.

"Стефанія Демчук – лауреатка конкурсу «Молодий вчений року». Вона популяризує науку через авторський блог у Фейсбуці, викладає на історичному факультеті КНУ (асистент кафедри історії мистецтв), активно пише наукові праці. Молода науковиця ділиться, як вдається все поєднувати, розповідає про історію блогу та власне розуміння мови мистецтва".

Драгоманов М.

129. **Довгич В.** Національний герой України і Болгарії. Михайлові Драгоманову – 180 / В. Довгич // Українська літературна газета. – Вишгород, **2021**. – 24 верес. (№ 19). – С. 2.

130. **Караїванов Н.** Професор Михайло Драгоманов та Болгарія / Н. Караїванов // Великі та видатні українці-болгаролюби : зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караїванов Н. – Дніпро, **2021**. – С. 94–96. – Текст укр., болг.

131. **Якімова А.** Михайло Драгоманов і початок збірника "Сборник за народни умотворения и книжнина" / А. Якімова, П. Христов // Дриновський збірник. – Софія ; Харків, **2019**. – Т. 12 : 3б. статей за матеріалами XVIII і XIX Кирило-Мефодіївських читань, Міжнар. конф. "1918 р. в історії Центрально-Східної Європи" і міжнародного симпозіуму "Болгарські імена в історії України і Молдови", Харків, 2018–2019 рр. – С. 150–155.

Дудченко М.

132. **До 80-річчя** доктора економічних наук, професора М. А. Дудченка // Економіка України. – Київ, **2021**. – № 6 (715). – С. 99–100.

Єфремов С.

133. **Наєнко М.** Сергій Єфремов про свою "малу батьківщину" / М. Наєнко // Українська літературна газета. – Вишгород, **2021**. – 5 листоп. (№ 22). – С. 16–17

Іконников В.

134. **Бояринцев В.** Педагогічно-видавнича діяльність В. С. Іконникова в Київському університеті св. Володимира (др. пол. XIX ст.) / В. Бояринцев // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**. – С. 60–64.

Касьяненко М.

135. **Мосендз А.** Життєвий шлях та науково-педагогічна діяльність Касьяненко Михайла Даниловича / А. Мосендз // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**. – С. 96–101.

136. **Спіцин Є.** Розвиток М. Д. Касьяненком теорії педагогіки співробітництва в закладах вищої освіти / Є. Спіцин // Педагогічна освіта в класичних університетах. – Київ, **2021**. – С. 87–94.

Костомаров М.

137. **Верстюк В. В.** Участь М. Костомарова в діяльності Санкт-Петербурзької громади наприкінці 50-х – на початку 60-х років XIX століття / В. В. Верстюк // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 1 : Зб. за підсумками звітної наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 берез. 2021 р. – С. 10–12. ●

Котляревський О.

138. **Караїванов Н.** Професор Олександр Котляревський / Н. Караїванов // Великі та видатні українці-болгаролюби : зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караїванов Н. – Дніпро, **2021**. – С. 46–50.

Лапінський М.

139. **Довбонос Т. А.** Професор М. М. Лапінський і студентство / Т. А. Довбонос // Український неврологічний журнал. – Київ, **2021**. – № 3/4 (60/61). – С. 5–10.

Литовченко В.

140. **Він був** одним із фундаторів української школи фізики поверхні // Світ. – Київ, **2021**. – Верес. (№ 35/36). – С. 2.

Стаття пам'яті вченого-фізика, члена-кореспондента НАН України В. Литовченка.

Ляскоронський В.

141. **Ситник О. М.** Василь Ляскоронський як археолог / О. М. Ситник // І Всеукраїнський археологічний з'їзд : матеріали роботи : присвяч. 100-річчю з часу засн. Ін-ту археології НАН України / НАН України, Ін-т археології. – Київ, **2019**. – С. 111–121.

Максимович М.

142. **Караїванов Н.** Професор Михайло Максимович / Н. Караїванов // Великі та видатні українці-болгаролюби : зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караїванов Н. – Дніпро, **2021**. – С. 24–27. – Текст укр., болг.

143. **Мельниченко В.** Тарас Шевченко: "Уже, либонь, після Покрови..." (п'ять історичних мініатюр) / В. Мельниченко // Слово Просвіти. – Київ, **2021**. – 14–20 жовт. (№ 41). – С. 12–13.

Стаття з проєкту "Подобиці Шевченкового життя". Згадується М. Максимович. – С. 13.

Малюга Л.

144. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 2, 3.

22 листопада – з нагоди Дня Гідності та Свободи іменною стипендією імені Героя України Ю. Поправка як найкращу молоду вчену відзначено доцентку ННІ права Л. Малюгу. – С. 2.

Маринич О.

145. **#КНУ** дайджест подій // Київський університет. – Київ, **2021**. – Жовт. (№ 8). – С. 2, 3.

2 жовтня – викладача ф-ту комп'ютерних наук та кібернетики КНУ О. Маринича відзначено премією Наукового товариства імені Тараса Шевченка в Америці для молодих математиків в Україні. Вручення премії і золотої медалі переможця відбулося на Загальних зборах математичного товариства в Ін-ті математики НАН України. – С. 2.

Мусієнко М.

146. **Мусієнко** Микола Миколайович (до 80-річчя вченого) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Біологія. – Київ, **2021**. – Вип. 1 (84). – С. 6–7.

Надольний І.

147. **Конверський А.** Слово про вчителя / А. Конверський // Київський університет. – Київ, **2021**. – Листоп. (№ 9). – С. 5.

Виповнилося 85 років деканові філософського ф-ту (1977–1987), одному із фундаторів Київської світоглядно-гносеологічної школи, професору І. Надольному.

Новицький О.

148. **Бонь О. І.** Олекса Петрович Новицький і XIV археологічний з'їзд у Чернігові / О. І. Бонь // I Всеукраїнський археологічний з'їзд: матеріали роботи: присвяч. 100-річчю з часу засн. Ін-ту археології НАН України / НАН України, Ін-т археології. – Київ, **2019**. – С. 93–100.

Огієнка І.

149. **Караіванов Н.** Вклад професора Івана Огієнка у вивчення староболгаристики / Н. Караіванов // Великі та видатні українці-болгаролюби: зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караіванов Н. – Дніпро, **2021**. – С. 74–76. – Текст укр., болг.

150. **Марчук О. І.** Співпраця головноуповноваженого УНР І. Огієнка і польського генерала Ф. Крайовського на Поділлі: пошук консенсусу (1919–1920 рр.) / О. І. Марчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – Вип. 20, т. 1: Зб. за підсумками звітної наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 берез. 2021 р. – С. 43–45.

151. **Мицик Ю.** Про рід О. Филимона Кульчинського і його листування з митрополитом Іларіоном (Огієнко) / Ю. Мицик // Труды Київської Духовної Академії. – Київ, **2019**. – № 19 (191). – С. 110–117.

152. **Тюрменко І.** Острогіана у ментальному вимірі Івана Огієнка (митрополита Іларіона) / І. Тюрменко // Гуманітарні студії: історія та педагогіка. – Тернопіль, **2021**. – Вип. 1 (01). – С. 62–77.

Пильчиков Д.

153. **Кулик Н.** Великий трудівник / Н. Кулик // Освіта України. – Київ, **2021**. – 13 груд. (№ 48). – С. 1, 12–13.

Про Д. П. Пильчикова – українського громадського і культурного діяча, педагога, члена Кирило-Мефодіївського братства й одного із засновників Наукового товариства імені Тараса Шевченка

Пономарів О.

154. **Фаріон І.** Олександр Пономарів – мовознавець лицарського гарту / І. Фаріон // Слово Просвіти. – Київ, 2021. – 14–20 жовт. (№ 41). – С. 10–11.

Прахов А.

155. **Агєєва Н.Є.** "Літургія ангелів" Вільгельма Котарбінського / Н. Є. Агєєва // Країна знань. – Київ, 2021. – № 8/9 (150). – С. 47–50.

"Художні роботи у храмі велися до 1896 р. Над здійсненням внутрішнього оздоблення зведеного до 900-річчя Хрещення Русі собору трудився потужний творчий колектив з 96 художників і декораторів, керований професором Адріаном Вікторовичем Праховим".

Радченко К.

156. **Караїванов Н.** Професор Костянтин Радченко / Н. Караїванов // Великі та видатні українці-болгаролюби : зб. ст., опублік. в газеті "Рідний край" / Караїванов Н. – Дніпро, 2021. – С. 61–64. – Текст укр., болг.

Рейн Г.

157. **Бадюк М.** Рецензія на біобібліографічний покажчик / М. Бадюк, І. Пасько // Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. – Чернівці ; Сучава, 2021. – № 2 (30). – С. 117–119. – Рец. на кн.: Рейн Георгій Єрмолайович. Лікар-реформатор / уклад.: Н. І. Мамедова, Л. Є. Корнілова, І. М. Сорока, О. Я. Антонюк ; наук. ред. Т. А. Остапенко ; Нац. наук. мед. б-ка України. – Київ, 2020. – 160 с. – (Т-во київських лікарів в особах).

Сергійчук В.

158. **Веремійчик О.** Як розраховують чисельність жертв голодоморів / О. Веремійчик // Українське слово. – Київ, 2021. – 24 листоп.–13 груд. (№ 45/46). – С. 19.

Доктор іст. наук, проф. В. Сергійчук про кількість втрат українського народу під час Голодомору-геноциду 1932–1933 років.

159. **Гандзій О.** "Роздягали догола, чіпляли на груди плакати і водили по селу". Голодомор – наймасштабніша трагедія українців в історії / О. Гандзій // Газета по-українськи. – Київ, 2021. – 25 листоп. (№ 47). – С. 1, 6.

"Щороку в четверту суботу листопада в Україні вшановують загиблих від голоду. Цьогоріч День пам'яті жертв Голодомору припадає на 27 листопада. Керівництво Радянського Союзу приховувало штучний голод в Україні та відмовилося від благодійної допомоги, що її пропонували інші країни й діаспора. До роковин трагедії Український інститут національної пам'яті проводить інформаційну кампанію. Більшовики ще 1919 року зрозуміли, що доля Російської радянської республіки залежить насамперед від українського хліба. Історик Володимир Сергійчук вважає, що в Кремлі постійно переймалися привласненням результатів роботи селян. З Москви в Україну надсилали плани хлібозаготівлі, які вже тоді виконували нелюдськими методами".

160. **Сергійчук В.** Як прорвало академічних демографів. Втрати дітей під час Голодомору 1932–1933 років були значно більшими, ніж намагаються подати фахівці з демографії / В. Сергійчук // Україна молода. – Київ, 2021. – 30 листоп.–1 груд. (№ 126/127). – С. 6–7.

"Напередодні відзначення 88-х роковин трагедії Голодомору-геноциду 1932–1933 років значно активізувалися співробітники Інституту демографії і соціальних досліджень імені М. Птухи НАН України та окремі їхні прихильники з числа академічних істориків. Головна мета – ще раз спробувати нав'язати широкій громадськості занижену цифру втрат цієї трагедії в кількості 3,9 мільйона. Скажімо, в Укрінформі вони провели своєрідний марафон (6 годин 43 хвилини), де говорили про все – від рецензування п'єси Олександра Корнійчука «В степах України» до демонстрування встановлених в окупованих районах Донбасу пам'ятників терористам – і нічого конкретного

про власне підрахунок жертв, як і не спростували висновків історико-криміналістичної експертизи, проведеної в рамках досудового розслідування Службою Безпеки України".

161. **Чорна С.** Геноцид 1932–1933 років знищив понад десять мільонів людей / С. Чорна // *Голос України*. – Київ, **2021**. – 27 листоп. (№ 225). – С. 1, 5.

В. Сергійчук, професор, голова Міжнародної асоціації дослідників Голодомору-геноциду 1932–1933 років, завідувач кафедри історії світового українства КНУ імені Тараса Шевченка, ознайомив зі статистичними даними жертв голодоморів в Україні під час прес-конференції "Реальні факти підрахунку жертв Голодомору-геноциду 1932–1933 років", що відбулася в Києві.

Солдатенко В.

162. **Любовець О.** До 75-річчя доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України В. Солдатенка / О. Любовець // *Український історичний журнал*. – Київ, **2021**. – № 3 (558). – С. 234–237.

Стріха В.

163. **Стріха М.** Професор Віталій Стріха: штрихи до портрету фізика (до 90-річчя від дня народження) / М. Стріха // *Сенсорна електроніка і мікросистемні технології: наук.-техн. журн.* – Одеса, **2021**. – Т. 18, № 1. – С. 53–58.

Стріха М.

164. **Світова** класика в майстерному українському перекладі // *Літературна Україна*. – Київ, **2021**. – 13 листоп. (№ 23). – С. 24.

Згадується повний переклад М. Стріхи "Божественної комедії": Пекло, Чистилище, Рай Д. Аліг'єрі (Львів: Астролябія, 2019). Ця робота – результат майже 20-літньої перекладацької й дослідницької діяльності науковця. 2013 року працю перекладача було відзначено італійським "Дантівським лавром", а 2015-го – Премією Кабінету Міністрів України імені Максима Рильського. Також М. Стріха є першим українським перекладачем шедевра

класика англійської літератури Д. Чосера "Кентерберійські оповіді" (Львів : Астролябія, 2021).

Тимошик М.

165. **Якимович Б.** Апологія деяких сучасних краєзнавців про початки українського друкарства / Б. Якимович // Український історичний журнал. – Київ, **2021**. – № 3 (558). – С. 182–190.

Згадується професор КНУ імені Тараса Шевченка М. С. Тимошик. – С. 186.

Тищенко К.

166. **Радчук В.** Чи потрібен світочеві смолоскип? / В. Радчук // Дивослово. – Київ, **2021**. – № 9/10 (774/775). – С. 41–42.

До 80-річчя від дня народження мовознавця проф. К. Тищенка.

Филипович П.

167. **Камбалова Я.** Село Кайтанівка – батьківщина П. П. Филиповича / Я. Камбалова // Історія в рідній школі. – Київ, **2021**. – № 3 (227). – С. 21–24.

Чавдаров С.

168. **Яремчук А.** Науково-педагогічна діяльність С. Х. Чавдарова в контексті функціонування кафедри педагогіки Київського державного університету імені Тараса Шевченка / А. Яремчук // Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**. – С. 70–79.

● **Шамрай А.**

169. **Пашко О.** Історик літератури Агапій Шамрай: текст, твір та оточення / О. Пашко // Слово і час . – Київ, **2021**. – № 5 (719). – С. 75–100.

Шевчук В.

170. **Родик К.** Змагання, або ж Естетична гідність / К. Родик // Україна молода. – Київ, **2021**. – 16–17 листоп. (№ 120/121). – С. 13.

Про романи В. Шевчука.

Список джерел, матеріали з яких уміщено в огляді

Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. – Чернівці ; Сучава,

2021. – № 2 (30).

Антиквар. – Київ,

2021. – № 5/6 (124) : Світ і світло Вільгельма Котарбінського.

Вища школа. – Київ,

2021. – № 10 (206).

Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Київ,

Біологія. – **2021.** – Вип. 1 (84).

Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. – **2021.** – Вип. 1 (29).

Газета по-українськи. – Київ,

2021. – 14 жовт. (№ 41); 25 листоп. (№ 47).

Голос України. – Київ,

2021. – 8 жовт. (№ 192); 27 листоп. (№ 225); 7 груд. (№ 231); 21 груд. (№ 244).

Дивослово. – Київ,

2021. – № 9/10 (774/775).

Дриновський збірник. – Софія ; Харків,

2019. – Т. 12 : Зб. статей за матеріалами XVIII і XIX Кирило-Мефодіївських читань, Міжнар. конф. "1918 р. в історії Центрально-Східної Європи" і міжнародного симпозіуму "Болгарські імена в історії України і Молдови", Харків, 2018–2019 рр.

Економіка України. – Київ,

2021. – № 6 (715).

Емінак. – Миколаїв,

2021. – № 2 (34).

Історія в рідній школі. – Київ,

2021. – № 3 (227).

- Кафедра педагогіки Київського університету: історичний поступ та сучасність. – Київ, **2020**.
- Київський університет. – Київ,
2021. – Верес. (№ 7); Жовт. (№ 8) : Освіта. Наука. Практика; Листоп. (№ 9) : Так творилася наша держава; Листоп. (№ 9).
- Країна знань. – Київ,
2021. – № 8/9 (150).
- Лінгвістичні дослідження. – Харків,
2021. – Вип. 55
- Літературна Україна. – Київ,
2021. – 9 жовт. (№ 21); 30 жовт. (№ 22); 4 груд. (№ 24).
- Наука. Освіта. Молодь : матеріали XIV Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців, Умань, 28 квіт. 2021 р.) : [у 2 ч.]. Ч. 1 / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини [та ін.]. – Умань,
2021.
- Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський,
2021. – Вип. 20, т. 1 : Зб. за підсумками звітної наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів, 2–3 берез. 2021 р.
- Освіта. – Київ,
2021. – 1–8 верес. (№ 36/38).
- Освіта України. – Київ,
2021. – 4 жовт. (№ 38); 18 жовт. (№ 40/41); 8 листоп. (№ 43); 22 листоп. (№ 45/46); 13 груд. (№ 48).
- I Всеукраїнський археологічний з'їзд : матеріали роботи : присвяч. 100-річчю з часу засн. Ін-ту археології НАН України / Ін-т археології [та ін.]. – Київ,
2019.
- Світ. – Київ,
2021. – Серп. (№ 29/30); Верес. (№ 33/34); Верес. (№ 35/36); Жовт. (№ 37/38).

Сенсорна електроніка і мікросистемні технології. – Одеса,

2021. – Т. 18, № 1.

Слово і час. – Київ,

2021. – № 4 (718); № 5 (719).

Слово Просвіти. – Київ,

2021. – 14–20 жовт. (№ 41); 28 жовт.–3 листоп. (№ 43).

Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ,

2021. – Верес. (№ 9); Жовт. (№ 10); Листоп. (№ 11).

Стиль і переклад. – Київ,

2020. – Вип. 1 (7).

Труди Київської Духовної Академії. – Київ,

2019. – № 19 (191).

Україна молода. – Київ,

2021. – 30 листоп.–1 груд. (№ 126/127).

Українська літературна газета. – Вишгород,

2021. – 24 верес. (№ 19).

Українське мовознавство. – Київ,

2021. – Вип. 1 (51).

Українське слово. – Київ,

2021. – 24 листоп.–13 груд. (№ 45/46).

Український історичний журнал. – Київ,

2021. – № 3 (558).

Український неврологічний журнал. – Київ,

2021. – № 3/4 (60/61).

Український тиждень. – Київ,

2021. – № 9 (693).

Українські медичні вісті. – Київ,

2021. – Т. 13, № 2 (87).

Урядовий кур'єр. – Київ,

2021. – 6 жовт. (№ 193); 21 жовт. (№ 202); 18 груд. (№ 244).

Часопис українського судочинства. – Київ,

2020. – № 5/6.

Юридична Україна. – Київ,

2021. – № 3 (219).

Іменний покажчик

- Агєєва Н. Є. 155
Алексюк А. М. (102), (109–110)
Аліг'єрі Д. (164)
Алієва З. К. (8)
Ананьїн С. А. (103), (105), (111)
Андрушко П. (45)
Антонович В. Б. (100), (112), (113)
Антонюк О. Я. (157)
Атаєв Т. (30)
Афанасьєва О. М. (8)
Бадюк М. 157
Бандура. Г. (88)
Барабаш А. 95
Барамба І. 90
Барвіцький В. (22)
Барінова К. 42
Бахмач Л. 102, 109
Бахур В. (22)
Бахчеджиоглу О. (44)
Безущак О. (37)
Бережко-Камінська Ю. 80
Беркут Л. М. (114)
Білецький А. О. (107)
Бойко Ю. 92
Бонь О. І. 148
Боринець С. Я. (46)
Бояринцев В. 134
Браво О. 81
Братель О. (30)
Бродський М. (31)
Бугров В. (13), 16, (21–23), (25), (29–32), (45), 51, (70), (74)
Бунге М. Х. (116–117)
Буряк Ф. (44)
Вальтер О. П. (96)
Ващенко Б. (48)
Веремійчик О. 158
Вернадський В. (118)
Верстюк В. В. 137
Вишва С. (71)
Вірченко В. В. 10, (119)
Вітряк В. 125
Волик А. 10, 69
Волосовець О. П. 96
Воронова А. 82
Гавриленко К. С. (49), (120)
Галушко Т. Є. (110)
Гандзій О. 159
Гіляров О. (103)
Гогоцький С. С. (103), (105)
Голик О. З. (121)
Головко Н. 102
Горбенко В. (84)
Гордійчук М. 61
Григоренко О. О. (65), (122)
Грищенко М. М. (102), (123)
Громадецький О. М. (9)
Грунський М. (124)

Грушевський М. (45), (125–126)
Губерський Л. (64)
Данилевський В. О. (7)
Даниленко С. (61)
Дашкевич М. (127)
Демчук С. (48), (128)
Денисенко К. 61
Денісова Л. (22), (27)
Добржанська О. (22)
Добронравова І. (64)
Довбонос Т.А. 139
Довгерт А. 72
Довгич В. 129
Драгоманов М. (100), (129–131)
Дудченко М. А. (132)
Душейко І. (56), (58)
Єфремов С. (125), (133)
Жураківський Г. Є. (105)
Забільський Д. (49)
Закальська Я. (90)
Запорожець О. (49)
Зеленський В. (49)
Іванік О. (71)
Іванчик Г. (44)
Ігнатенко О. С. (46)
Іконникова В. С. (134)
Іллюк Ф. (79)
Ільченко В. (22)
Казакевич Г. М. (6)
Каланджі І. Ц. (97)
Камбалова Я. 167
Караваєв В. О. (96)
Караїванов Н. 97, 124, 126–127, 130,
138, 142, 149, 156
Касьяненко М. Д. (135–136)
Качановська Т. (85)
Кирпель Т. 111
Кишельський І. К. (97)
Кіреєв Д. Б. (9)
Кіт Л. 12, 16, 20
Клер М.-Ф. (85)
Ковальський В. 77
Козак О. О. (9)
Козлов М. І. (96)
Комаров І. (65)
Конверський А. 147
Кондратюк О. (24)
Кориневич А. 12, (45)
Корнєєва В. (70)
Корнілова Л. Є. (157)
Корольова Г. (64)
Кортес Мартін Сильвія Хосефіна (2)
Костомаров М. (137)
Котарбінський В. (99), (155)
Котляревський О. (138)
Кочіш Ю. 123
Кошечко Н. 103
Крайовський Ф. (150)
Красовська К. К. (9)
Кривонос П. (23)

Кримський А. (106)
Круглов І. С. (8)
Кудіна В. 104
Кузнєцов М. (49)
Кузьменко В. В.
Кузьменко Н. 105, 116
Кузьменко Ю. 19, 25, 27, 54–55, 128
Кулик Н. 106, 153
Кульчинський Ф. (151)
Куриленко Р. 13
Лапінський М. М. (139)
Ларін В. О. (9)
Леонов І. Ф. (104)
Липовецький С. 112
Липський В. (106)
Литвиненко В. (22)
Литовченко В. (140)
Лихограй Р. (61)
Луценко К. (44)
Лущик С. (24)
Любовець О. 162
Ляскоронський В. (141)
Майданик Р. А. (78)
Макар В. Ю. (8)
Максимович М. (142–143)
Малкіна Г. М. (6)
Малюга Л. (144)
Мамедова Н. І. 157
Маринич О. (145)
Марушкевич А. 98
Марчук О. І. 150
Мацибок-Стародуб Н. 70, 74–75, 94
Мельниченко В. 143
Михайлюк П. (48)
Мицик С. (44)
Мицик Ю. 151
Мілохов Д. 66
Могильницька К. О. (9)
Мойсієнко А. (108)
Мокроусова О. 99
Моргай А. (49)
Мосендз А. 135
Мусієнко М. М. (146)
Мустаков Г. Х. (97)
Набока С. 62
Надольний І. (147)
Наєнко М. 133
Найденко А. (44)
Наконечний О. Г. (46)
Налівайко А. 114
Наумовська О. 61
Нестеренко О. П. (8)
Нипорко О. 69
Новицький О. П. (103), (148)
Оверчук О. 90
Огієнко І. (149–152)
Орлюк О. 79
Осмоловський А. 110
Остапенко Т. А. 157
Остапишина Л. (29)

Остролуцька Л. 39
Панченко В. (62)
Пасько І. 157
Пашко О. 169
Перов Д. 61
Петкович І. (97)
Петрова І. Л. (9)
Пирогов М. І. (95–96), (104)
Плахотнікова О. Ю. 87
Плахотнюк Б. (70)
Подворна Л. 88
Пономарів О. (154)
Попінако Д. (29)
Поправко Ю. (144)
Потій О. (22)
Прахов А. В. (155)
Присухін С. 118
Пушкар М. (44)
Радчук В. 107, 166
Рейн Г. Є. (157)
Резнікова В. В. (78)
Рильський М.
Рильський Т. (100), (113)
Різун В. (45), (70)
Родик К. 170
Романенко О. (82)
Рубльов Б. (49)
Рудик Є. (47)
Рябченко М. (88)
Савчук К. (49)
Сакаль-Лісніченко Л. 27, 60
Сапонов А. 101
Сараєв А. (49)
Сергеєва Д. Б. (6)
Сергійчук В. (158–161)
Ситник О. М. 141
Сікорський І. (103)
Скліфосовський М. В. (104)
Слабошпицький М. 113
Смирнова К. (29–30)
Смілянська А. 47, 58
Солдатенко. В. (162)
Сорока І. М. (157)
Спіцин Є. 115, 136
Степаненко Ю. (48)
Степанець І. 20, (29)
Стріха В. (163)
Стріха М. (164)
Сухан В. В. (46)
Терех О. (22)
Тимошик М. С. (165)
Тищенко К. М. (107), (166)
Толстанова Г. (24)
Траверсе Т. М. (6)
Триндюк Д. 61
Туренко В. (48)
Тюрменко І. 152
Фаріон І. 154
Филипович П. П. (106), (167)
Філатов Б. А. (8)

Фіцпатрік Б. (29)
Франко І. (94)
Харін М. (49)
Хиля В. 67
Хиля О. 66
Хлопчур С. 89
Холомеєв І. (49)
Христіанінова Р. О. 108
Христов П. 131
Цибря В. (81)
Цимбаленко. Є. (70)
Цюря В. В. (6)
Чабанівський М. (88)
Чавдаров С. Х. (168)
Чекаленко Л. 62
Челпанов Г. (103)
Чернова О. (44)
Чистяк Д. (80)
Чолпан П. 121
Чорна С. 117, 161
Чорновол В. (70)
Чорновол Т. (70)
Чосер Д. (164)
Чубинський М. (106)
Чужиков А. В. (8)
Чуйко О. В. (6)
Чумак В. (108)
Шамрай А. (169)
Шевель С. (108)
Шевцова А. (75)
Шевченко Г. М. (44)
Шевченко Т. Г. (143)
Шевчук В. (170)
Шимановський Ю. К. (104)
Шкураков С. (24)
Шулікін Д. 14
Щербина О. Ю. (6)
Щибря В. 90
Яйлимова Г. О. (9)
Якимович Б. 165
Якімова А. 131
Яремчук А. 168
Яценко О. С. (104)
Яцик Т. В. (9)
Яцків Я. С. (107)